

Світові скарбниці:

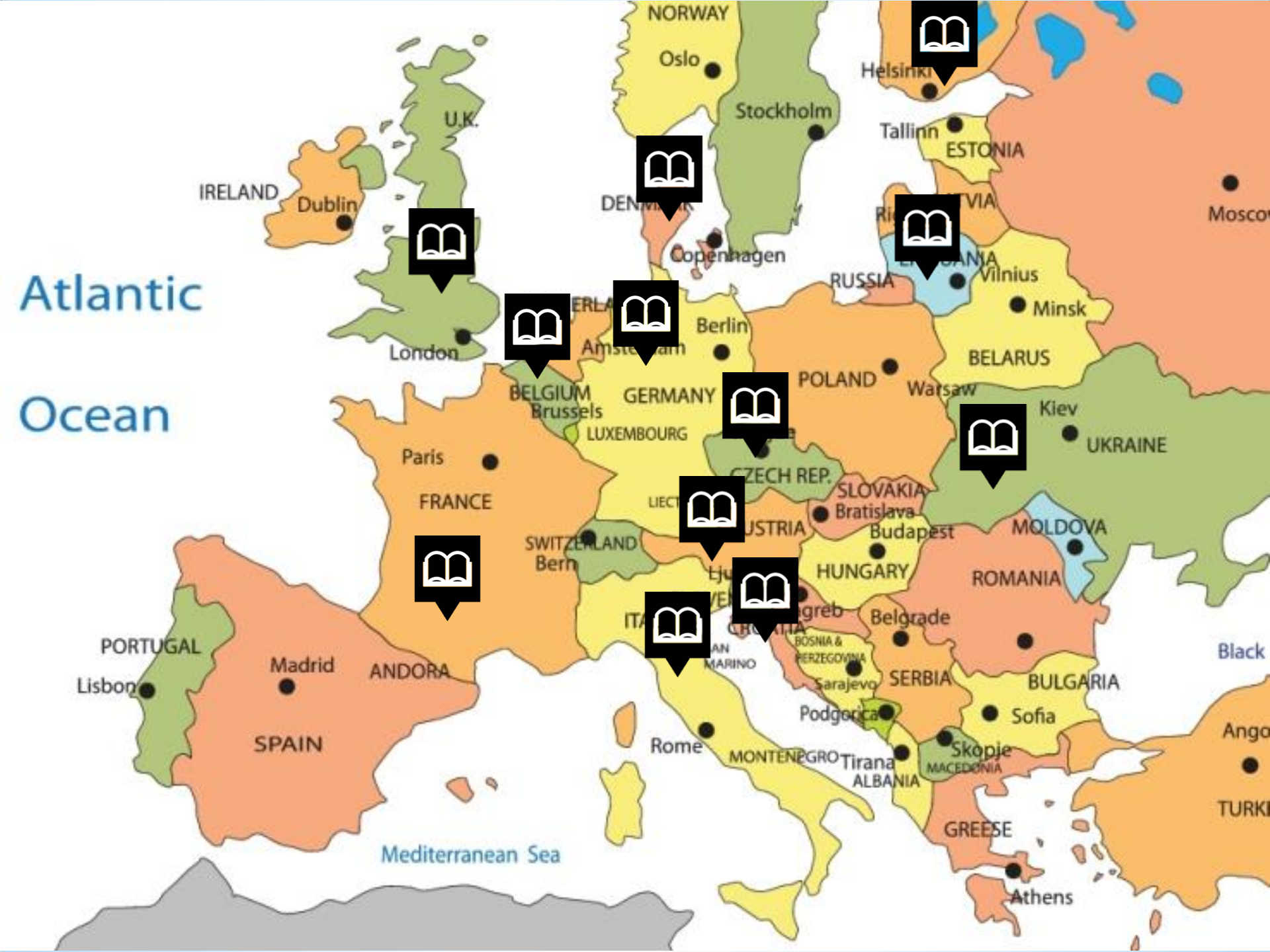
*подорожуємо найстарішими
бібліотеками Європи*

Бібліотека — це той храм, де завжди народжується і зберігається духовність. Пам'ятаймо, що у давнину бібліотеку називали «дім життя», «притулок мудрості», «аптека для душі».

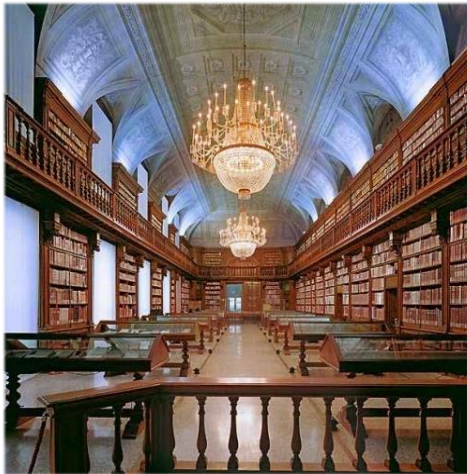
В. Сухомлинський

Чехія

Національна бібліотека Чеської Республіки, Прага

- ❑ Бібліотека була заснована Карлом IV в 1348 році одночасно з заснуванням Карлового університету.
- ❑ Головна будівля бібліотеки розташована в історичній будівлі Клементinum у Празі, де зберігається приблизно половина її зібрань.
- ❑ У 1777 році бібліотека була відкрита для відвідування громадськості як Імператорська та університетська громадська бібліотека.
- ❑ З 1782 року всі празькі видавці повинні були віддавати бібліотеці обов'язкові екземпляри видань, через 25 років цей обов'язок поширився на всю територію Чехії.
- ❑ Сьогодні бібліотека носить назву «Національна бібліотека», в ній налічується близько 7 мільйонів екземплярів, у тому числі 4200 інкунабул. Найцінніші — Вишеградський кодекс XI століття, «Веліславова Біблія» середини XIV століття, «Життя святих отців» XVI століття, рукопис Яна Гуса та інші раритети.

Франція

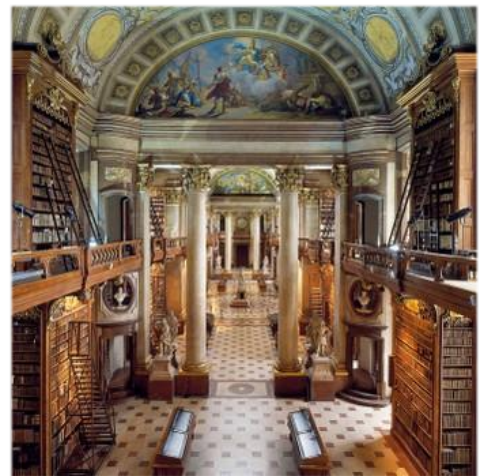
Національна бібліотека Франції, Париж

- ❑ Історія бібліотеки сягає корінням в 14 століття. У 1368 році усе почалося з зборів манускриптів короля Карла V, яке зберігалось в Луврі.
- ❑ Фонди бібліотеки розміщені у восьми бібліотечних комплексах Парижа та його передмість.
- ❑ У її колекціях налічується понад 30 млн одиниць зберігання, у т. ч. понад 14 млн книг та інших друкованих матеріалів, 360 тис. назв періодичних видань, 250 тис. рукописів, 12 тис. інкунабул, 530 тис. монет і медалей, понад 800 тис. карт і планів, 900 тис. аудіовізуальних матеріалів, тощо.
- ❑ Бібліотека бере участь у понад 50 європейських проектах. Найбільш відомий серед них Europeana (електронна Європейська бібліотека), започаткований ЄС ще у листопаді 2008 р., розроблений CENL (Конференція європейських національних бібліотек).

Австрія

Національна бібліотека Австрії, Відень

- ❑ Австрійська національна бібліотека бере свій початок з середньовічної імператорської бібліотеки, заснованої герцогом Альбрехтом III у 1368 році.
- ❑ Розташовується вона в приміщеннях палацу Гофбург, колишній резиденції імператорської родини Габсбургів.
- ❑ У колекціях бібліотеки зберігається понад 7,5 млн примірників книг, 180 тис. папірусів, найдавніший з яких датований XV століттям до нашої ери. Крім того, тут знаходяться рукописи, старовинні й рідкісні книги (наприклад, «Віденська Книга буття» 6-го століття), карти, глобуси, картини, фотографії, автографи, плакати, партитури відомих композиторів, таких як Брукнер та Штраус.
- ❑ У 2018 році Австрійська національна бібліотека відзначає своє 650-річчя.

Італія

Національна бібліотека св. Марка, Венеція

- ❑ Історія бібліотеки починається 31 травня 1469 року. Цього дня кардинал Віссаріон Нікейський передав Венеціанській республіці свою книгозбірню, що нараховувала 750 рукописів латиною та давньогрецькою, а також велику кількість інкунабул.
- ❑ Книгозбірня поповнювалася за рахунок дарунків аристократичних родин, а на початку XIX століття — ще й завдяки надходженню книг із ліквідованих Наполеоном венеційських монастирів.
- ❑ Будівлю бібліотеки виконано в стилі ренесанс. Автором проекту був Джакопо Сансовіно, але через кілька десятиріч будівлю добудовував архітектор Вінченцо Скамоцці. Декоруванням внутрішніх залів займалися найвідоміші і знамениті майстри тих років: Паоло Веронезе, Франческо Сальвіаті, Андреа Мелдолла.
- ❑ У її зібраннях налічується близько 13 000 рукописів, 2283 інкунабул і 24 055 книг XVI ст.

Італія

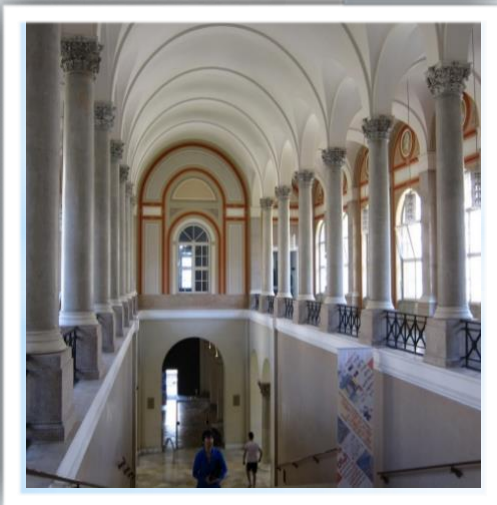
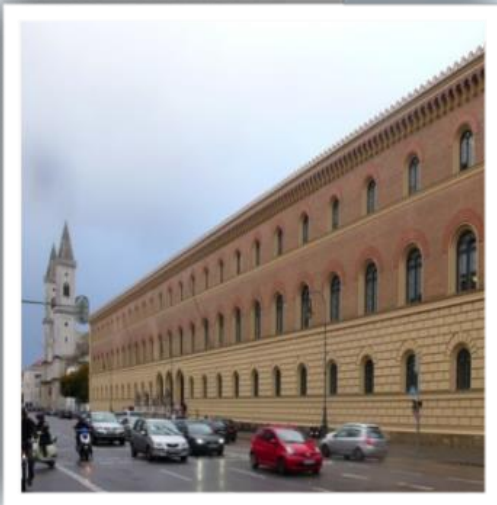
Ватиканська бібліотека, Рим

- ❑ Ватиканська апостольська бібліотека, державна бібліотека Ватикану, одна з найдавніших і найбагатших наукових бібліотек світу.
- ❑ Офіційною датою її заснування вважається 1475 рік, але фактично вона набагато старіша. Основою для бібліотеки стали твори, знайдені папою Євгенієм IV. Знаходиться в юрисдикції Римо-католицької Церкви, розміщується в Ватиканському палаці.
- ❑ Сьогодні у стінах бібліотеки зберігається понад 180 000 рукописів, 1 600 000 друкованих книг, понад 8 600 інкунабул, понад 300 тисяч монет і медалей, 150 000 карт, гравюр і малюнків та понад 150 000 фотографій.
- ❑ Серед численних книг є старовинні рукописи творів Цицерона, Теренція, Вергілія, листи Петрарки, Мікеланджело, Лютера, а також рідкісний зразок Біблії, надрукований Гутенбергом в середині 15 століття.

Німеччина

Баварська державна бібліотека, Мюнхен

- ❑ Історія бібліотеки почалася в 1558 р з придбання герцогом Альбрехтом V приватної бібліотеки Йоганна Альбрехта фон Відманштеттера (1506–1557) — австрійського канцлера, дипломата, бібліофіла, вченого, сходознавця.
- ❑ Володіє одним з найважливіших в світі зібрань рукописів, найбільшою колекцією інкунабул в Німеччині, а також численними спеціальними колекціями (музичних видань, карт і ізовидань країн Східної Європи, Сходу та Східної Азії).
- ❑ Стала першою в світі бібліотекою, яка оцифрувала і надала можливість познайомитися в Інтернеті з 52 рідкісними рукописами і книгами, серед яких, — знаменита Біблія Гуттенберга, Бамбергське Євангеліє, Пісня про Нібелунгів та ін.
- ❑ У співпраці з Державною бібліотекою в Берліні та Німецькою національною бібліотекою вона складає «Віртуальну національну бібліотеку Німеччини».

Бельгія

Королівська бібліотека Бельгії, Брюссель

- ❑ Історія бібліотеки розпочалася в XV столітті, коли бургундські герцоги почали збирати манускрипти.
- ❑ У 1559 році король Філіп II наказав об'єднати книжкові зібрання бургундських герцогів і бібліофіла Карла Ван Хюлтена та доставити в Брюссель. З тих пір книжкові запаси поповнювалися, але своє місце вони змогли знайти тільки в 1837 році, коли була утворена Королівська бібліотека.
- ❑ Нову будівлю бібліотеки було споруджено в 1954–1969 роках. Вона займає площу 13 тисяч квадратних метрів, але загальна площа приміщень бібліотеки становить 67000 квадратних метрів. Бібліотека має 10 надземних і шість підземних поверхів. Загальна протяжність книжкових полиць — 150 кілометрів.
- ❑ У липні 2009 року було засновано електронну бібліотеку «Бельгіка» за зразком французької електронної бібліотеки Галліка.

Литва

Бібліотека Вільнюського університету, Вільнюс

- ❑ Заснована при Вільнюській єзуїтській колегії в 1570 році Великим князем литовським і королем польським Сигізмундом II Августом. В даний час найбільша бібліотека Литви є також депозитарної бібліотекою ООН, ЮНЕСКО та Всесвітньої організації охорони здоров'я.
- ❑ В бібліотеці зберігається 325 тисяч манускриптів і документів від 13 століття до наших днів, серед них єдиний в Литві екземпляр першої литовської книги — «Катехізис» Мартінаса Мажвідаса. Бібліотека також славиться своєю колекцією рідкісних рукописів і зображень, що налічують 167 тисяч стародавніх і рідкісних екземплярів 15–20 століть.
- ❑ Бібліотека університету працює у режимі 24/7. До послуг студентів у бібліотеці діє кафе, є дитяча кімната. Бібліотека має найсучаснішу систему автоматизації, пристрої для самообслуговування та повернення книг.

Великобританія

Бодліанська бібліотека, Оксфорд

- ❑ Бодліанська бібліотека в Оксфорді була заснована в 1602 р. Названа на честь свого найвідомішого мецената Томаса Бодлі — дипломата, який служив при дворі королеви Єлизавети, відомого збирача старовинних манускриптів.
- ❑ Це друга за величиною бібліотека в Британії. В її володіннях п'ять великих будівель в Оксфорді і ще кілька за його межами, один з філіалів навіть розмістився в покинутій соляній шахті.
- ❑ У XVII столітті Бодліанська бібліотека отримала унікальний привілей — один примірник кожної книги, що видається у Великій Британії, має поповнювати фонди сховища. З 2008 року те ж правило поширюється і на CD-диски.
- ❑ Сьогоднішня бібліотека в Оксфорді може похвалитися 11-мільйонною колекцією книг і розкішними інтер'єрами, саме в її приміщеннях знімалися бібліотечні сцени саги про Гаррі Поттера.

Хорватія

Національна і університетська бібліотека в Загребі, Загреб

- ❑ Це найбільша наукова бібліотека Хорватії, яка одночасно виконує функції бібліотеки Загребського університету.
- ❑ Заснована в 1607 році при єзуїтській школі.
- ❑ У ній зберігається понад 3 мільйони найменувань, у тому числі й рукописні книги X століття, твори аудіовізуального мистецтва та графіка.
- ❑ У травні 1995 року бібліотека переїхала в нове приміщення. Має сьогодні шість філій (факультетських бібліотек) та опікується 32 бібліотеками Хорватії.
- ❑ У бібліотеці проводяться освітні програми для користувачів бібліотек, щотижневі семінари та презентації, туристичні екскурсії по Національній бібліотеці (понад 1 тисячу туристів щороку), програми для студентів і представників інших бібліотек.

Фінляндія

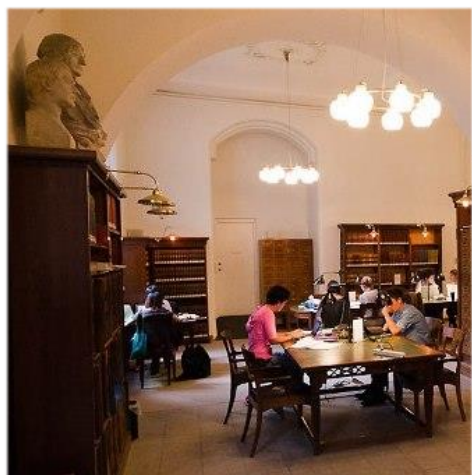
Національна бібліотека Фінляндії, Гельсінкі

- ❑ Заснована у 1640 року як бібліотека Королівської академії в м. Турку.
- ❑ Під час страшної пожежі 1827 року бібліотека серйозно постраждала: з усього зібрання (40 тис. книг) вдалося врятувати лише близько 800 книг, які перебували на руках у читачів. Незабаром після цього університет разом з бібліотекою було переведено до Гельсінкі.
- ❑ Нову будівлю бібліотеки (відкрилася в 1845 році), спроектовано архітектором Карлом Людвігом Енгелем. Архітектор оригінальним чином об'єднав елементи класичного стилю з античністю. Фасад бібліотеки нагадує по архітектурі античний храм.
- ❑ На даний час фонди Національної бібліотеки Фінляндії налічують близько 2,6 млн книг і періодичних видань, а також приблизно таку ж кількість інших матеріалів (рукописів, карт, нотних видань, афіш, листівок).

Данія

Національна бібліотека Данії, Копенгаген

- ❑ Бібліотека заснована близько 1648 р. королем Фредеріком III на базі великої колекції європейських творів.
- ❑ Вона являється однією з найбільших бібліотек в Скандинавії. Усі твори, що друкувалися в Данії з 17 ст., зберігаються у фондах бібліотеки.
- ❑ Бібліотека володіє численними скарбами, включеними в реєстр по захисту документної спадщини «Пам'ять миру» ЮНЕСКО: Біблія Гутенберга, колекція робіт натураліста Карла Ліннея, роботи та листування казкаря Г. Х. Андерсена, архіви філософа Серена Кьєркегора та ін.
- ❑ Корпуса бібліотеки розташовані на острові Слотсхольмен. Увагу привертають дві споруди: стара будівля бібліотеки побудована 1906 році. Вона є копією капели в резиденції Карла Великого (м. Ахен) та нова будівля під назвою «Чорний діамант» (1999 рік).

Україна

Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка, Львів

- ❑ Бібліотека заснована в 1608 році як навчальна книгозбірня школи при єзуїтському колегіумі.
- ❑ На кінець XVII століття бібліотека налічувала близько 10 тисяч книг з теології, філософії, історії, природничих наук та суспільних питань.
- ❑ На сьогодні Наукова бібліотека Львівського Університету налічує понад 3 млн. книг, обслуговує понад 40 тис. читачів; до її складу входять 13 відділів, 20 секторів, 10 факультетських бібліотек.
- ❑ У бібліотеці зберігаються численні унікальні видання й манускрипти. Зокрема у фондах бібліотеки є книжки з особистої бібліотеки французького кардинала Мазаріні, французького короля Людовіка XV, польського короля Сигізмунда II, гетьмана Івана Мазепи.
- ❑ У жовтні 2018 року бібліотека відзначатиме своє 410-річчя.

«Бібліотеки — це свобода. Свобода читати, свобода спілкуватися... Якщо ви не цінуєте бібліотеки, значить, ви не цінуєте інформацію, культуру та мудрість».

Ніл Гейман

Матеріал підготувала завідувач науково-методичного відділу НТБ НТУ «ХПІ» С. В. Костроміна.
Відгуки, побажання і пропозиції про співпрацю надсилайте на адресу bibl@kpi.kharkov.ua

При підготовці презентації використані матеріали з сайтів:

<http://pro100news.info>

<http://library.lnu.edu.ua>

<https://www.vaticanlibrary.va>

<https://biblioteka.vu.lt>

<http://www.bnf.fr>

<https://uk.wikipedia.org>

та інші

